

NR 25/2014

**WYJAZDY WYPOCZYNKOWE
POLAKÓW W 2013 ROKU
I PLANY NA ROK 2014**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2013 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

- ▶ W roku 2013 niespełna połowa (46%) dorosłych Polaków wypoczywała przynajmniej raz przez co najmniej dwa dni poza miejscem zamieszkania.
- ▶ Największą grupę wypoczywających poza miejscem stałego zamieszkania stanowią osoby, które skorzystały z takiego wyjazdu tylko raz (42% wyjeżdżających, 19% ogółu badanych).
- ▶ W roku 2013, tak jak w 2012 roku, poza miejscem zamieszkania Polacy wypoczywali przeciętnie 15 dni (łącznie). Podobnie jak rok wcześniej, najbardziej popularne były wyjazdy tygodniowe.
- ▶ W ubiegłym roku, podobnie jak w latach poprzednich, Polacy najczęściej wypoczywali w kraju (39% ogółu, 85% wyjeżdżających w celach wypoczynkowych). Za granicą wypoczywało 15% ogółu Polaków, co stanowi jedną trzecią wyjeżdżających w celach wypoczynkowych na co najmniej dwa dni.
- ▶ Najwięcej Polaków wybierających wypoczynek w kraju spędziło urlop w województwie małopolskim (26% wypoczywających w kraju), pomorskim (19%), zachodniopomorskim (17%), dolnośląskim (12%), warmińsko-mazurskim (12%) i śląskim (10%).
- ▶ Większość respondentów wyjeżdżających za granicę w celach wypoczynkowych lub turystycznych wybierała kierunki europejskie. Najwięcej osób odwiedziło Niemcy (19% wyjeżdżających w celach turystyczno-wypoczynkowych). W rankingu najpopularniejszych kierunków wyjazdów zagranicznych w ostatnim roku znacząco awansowała Turcja, a także – w mniejszym stopniu – Węgry.

Początek roku to czas podsumowań i planów na nadchodzące miesiące. W styczniowym badaniu¹ zapytaliśmy Polaków o ich ubiegłoroczne wyjazdy wypoczynkowe oraz o plany na obecny rok.

ILU POLAKÓW WYJECHAŁO W 2013 ROKU

Respondentów pytaliśmy łącznie o wszystkie wyjazdy turystyczno-wypoczynkowe klasyfikowane zgodnie z metodologią międzynarodową² jako wyjazdy turystyczne – czyli wyjazdy osób, które przynajmniej przez jedną noc korzystały z miejsc zbiorowego lub indywidualnego zakwaterowania w odwiedzanym miejscu – pominięte zostały natomiast wypady jednodniowe (bez noclegu), nawet jeśli ich celem był wyłącznie wypoczynek poza miejscem zamieszkania.

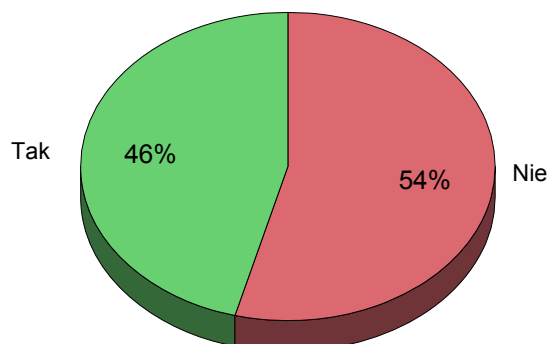
Mimo że na początku 2013 roku³ plany wyjazdowe miała ponad połowa dorosłych Polaków (54%), to po zakończeniu roku okazało się, że – identycznie jak rok wcześniej – przynajmniej raz przez co najmniej dwa dni poza miejscem zamieszkania w 2013 roku wypoczywała tylko niespełna połowa badanych (46%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (284) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 9–15 stycznia 2014 roku na liczącej 1067 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² *Metodologia Unii Europejskiej w dziedzinie statystyki turystyki*, GUS, Departament Warunków Życia, Warszawa 1998.

³ Zob. komunikat CBOS „Wyjazdy wypoczynkowe Polaków”, luty 2013 (oprac. B. Badora)

RYS. 1. CZY W ROKU 2013 WYJEŹDŹAŁ(A) PAN(I) W CELACH WYPOCZYNKOWYCH LUB TURYSTYCZNYCH NA CO NAJMNIJ 2 DNI? CHODZI O WYJAZDY Z CO NAJMNIJ JEDNYM NOCLEGIEM

Rozkłady dla roku 2012 i 2013 są identyczne

Analizy wielozmiennowe⁴ wykazują, że korzystanie lub nie z wyjazdów wypoczynkowych w roku 2013 – tak jak w roku poprzednim – związane było przede wszystkim z poziomem wykształcenia badanych: im jest on wyższy, tym większe prawdopodobieństwo skorzystania z takiej formy wypoczynku (zob. tabele aneksowe). Warto też podkreślić, iż – tak jak w poprzedzającym roku – jedynie wśród badanych z wyższym i średnim wykształceniem większość skorzystała w 2013 roku z co najmniej dwudniowego wypoczynku poza miejscem stałego zamieszkania (odpowiednio: 84% i 51%).

Ponadto wśród badanych nieposiadających wyższego wykształcenia zaznacza się zróżnicowanie w zależności od oceny warunków materialnych własnego gospodarstwa domowego. Wśród osób z wykształceniem średnim w zdecydowanej większości z tego typu wyjazdów korzystali ci, którzy dobrze oceniają swoją sytuację materialną (62% tej grupy), natomiast spośród określających własne warunki materialne jako złe lub przeciętne wyjechało nieco ponad dwie piąte (43%) badanych. Warto natomiast podkreślić, iż w grupie osób z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym, nawet wśród dobrze oceniających warunki materialne swojego gospodarstwa domowego, z co najmniej dwudniowego wypoczynku poza miejscem zamieszkania skorzystała mniejszość badanych (45% tej grupy).

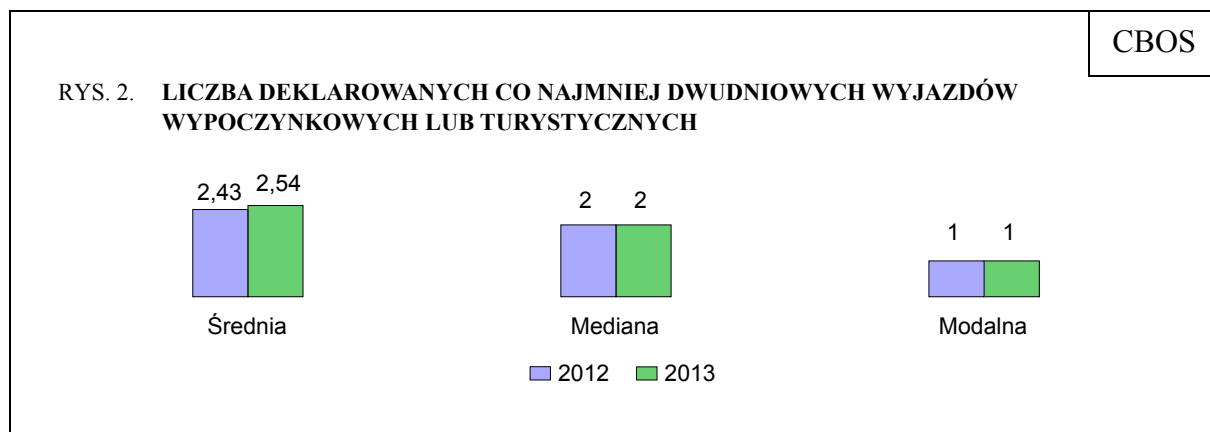
Co ciekawe, grupą zawodową najrzadziej korzystającą z co najmniej dwudniowych wyjazdów w celach wypoczynkowych lub turystycznych są rolnicy indywidualni (18%). Rzadko z tego typu wyjazdów korzystają także renciści (17%).

⁴ Wykorzystano moduł *IBM SPSS Decision Trees*.

ILE RAZY WYJEŹDŹAMY NA WYPOCZYNEK

W roku 2013, podobnie jak w roku 2012, największą grupę korzystających z co najmniej dwudniowych wyjazdów wypoczynkowych lub turystycznych stanowiły osoby, które wyjeżdżały tylko raz (42% wyjeżdżających, co stanowi 19% ogółu badanych). W porównaniu z rokiem 2012, nieco zwiększył się odsetek Polaków korzystających z takich wyjazdów co najmniej dwukrotnie (58% wyjeżdżających, wzrost o 4 punkty). Obecnie stanowią oni ponad jedną czwartą ogółu dorosłych Polaków (27%, wzrost o 2 punkty). Tak jak poprzednio, wśród osób, które wypoczywały poza miejscem zamieszkania więcej niż raz, największą grupę stanowią ci, którzy wyjeżdżali dwa razy (25%, co stanowi 12% ogółu). Znacząca jest też liczba osób, które w celach wypoczynkowych wyjeżdżały trzy razy (12% wyjeżdżających, co stanowi 6% ogółu). Wśród wyjeżdżających w minionym roku byli również tacy, którzy w ten sposób wypoczywali 10 i więcej razy (4% wyjeżdżających, 2% ogółu).

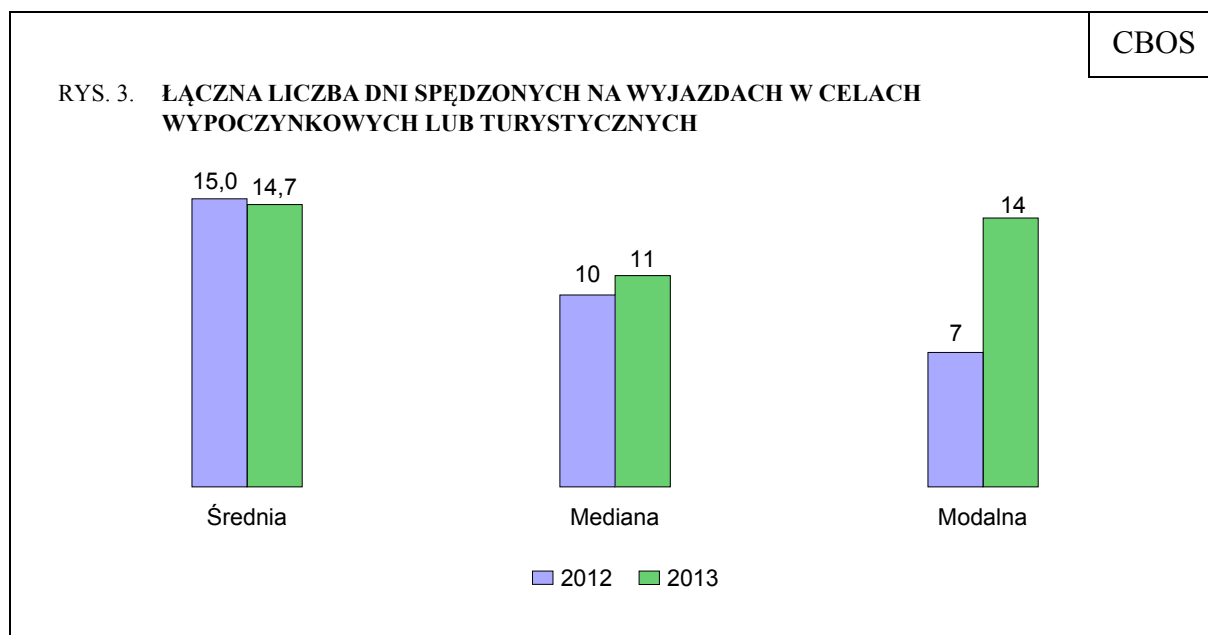
Podsumowując: można powiedzieć, iż – podobnie jak rok wcześniej – Polacy wypoczywający w 2013 roku przez co najmniej dwa dni poza miejscem stałego zamieszkania wyjeżdżali przeciętnie dwa razy (średnia arytmetyczna liczby takich wyjazdów wyniosła 2,54, a mediana 2). Znacząco częściej z takich wyjazdów korzystali mieszkańcy miast liczących co najmniej 500 tys. mieszkańców niż badani mieszkający w mniejszych miastach lub na wsi (średnia liczby wyjazdów wynosi odpowiednio: 3,37 i 2,38).

ŁĄCZNY CZAS TRWANIA WYPOCZYNKU POZA MIEJSCEM ZAMIESZKANIA

Spośród osób, które w 2013 roku wyjeżdżały w celach wypoczynkowych na co najmniej dwa dni, nieco ponad połowa (52%) spędziła poza domem łącznie nie więcej niż 11 dni (mediana). Podobny wynik uzyskaliśmy w badaniu przeprowadzonym rok wcześniej.

W ubiegłym roku Polacy najczęściej wypoczywali poza domem 14 dni (modalna). Taką łączną długość wypoczynku deklaruje 11% wyjeżdżających, co stanowi 5% ogółu badanych. Warto przypomnieć, iż rok wcześniej najpopularniejszy był wypoczynek tygodniowy. Tak jak w 2012 roku, poza miejscem zamieszkania Polacy wypoczywali przeciętnie łącznie 15 dni (średnia arytmetyczna 14,7). Łączny czas trwania zeszłorocznego wypoczynku dorosłych Polaków poza miejscem ich zamieszkania był zatem podobny jak w 2012 roku.

W roku 2013, w porównaniu z rokiem 2012, nieco więcej osób skorzystało z wypoczynku trwającego od 8 do 14 dni (33% wyjeżdżających, wzrost o 4 punkty), natomiast nieco mniej wyjechało na okres od 15 do 21 dni (14% wyjeżdżających, spadek o 3 punkty) oraz na nie dłużej niż 7 dni (35% wyjeżdżających, spadek o 2 punkty).

Tabela 1

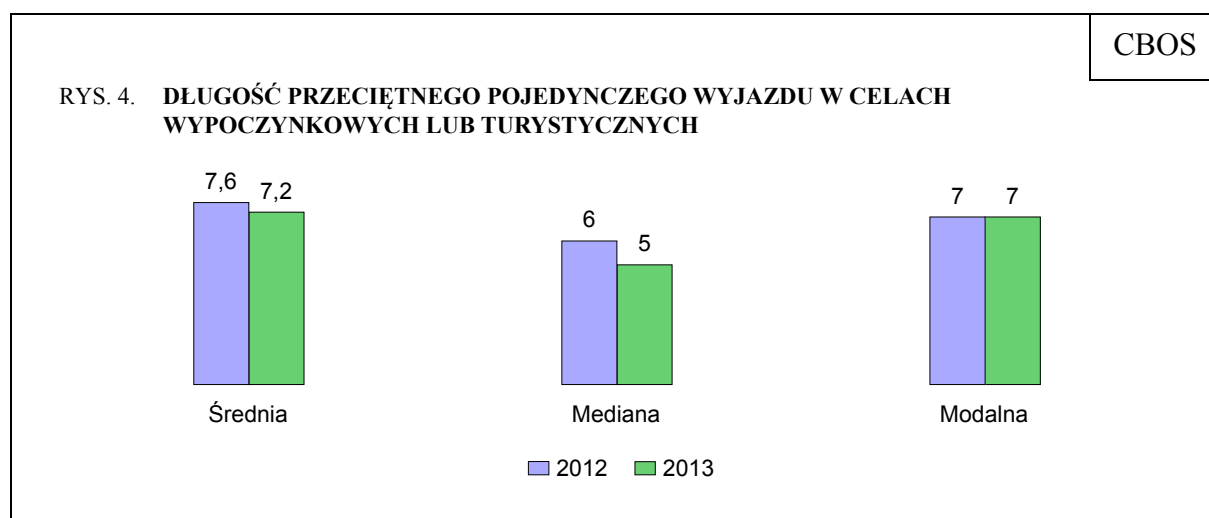
Ile w sumie dni trwał (lub będzie trwał)* Pana(i) tegoroczny wypoczynek poza miejscem zamieszkania?	Deklarowana łączna długość wypoczynku w kolejnych latach:										
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	N=344	N=341	N=333	N=341	N=324	N=415	N=432	N=371	N=416	N=567	N=490
	w procentach**										
Do 7 dni	23	28	35	27	27	33	28	31	33	37	35
Od 8 do 14 dni	27	26	26	30	28	31	32	35	32	29	33
Od 15 do 21 dni	16	18	16	17	18	18	21	12	17	17	14
Od 22 do 30 dni	16	13	10	9	10	10	10	12	8	10	11
Powyżej 30 dni	11	7	10	9	8	8	8	6	6	8	7
Brak danych o liczbie dni	6	8	3	8	9	0	2	4	4	0	0
Średnia liczba dni wypoczynku poza miejscem zamieszkania	19,8	16,6	18,3	16,7	17,3	16,5	16,9	14,7	16,3	15,0	14,7

* Badania w latach 2003–2011 przeprowadzone zostały przed zakończeniem roku, w związku z tym deklaracje respondentów dotyczyły łącznie wyjazdów odbytych i planowanych do końca danego roku

** Odsetek ogólnej liczby respondentów, którzy wyjeżdżali na wypoczynek poza miejsce zamieszkania

DLUGOŚĆ POJEDYNCZYCH WYJAZDÓW

W roku 2013, podobnie jak rok wcześniej, najbardziej popularne wśród Polaków były wyjazdy tygodniowe. Wskazują na to statystyki dotyczące długości przeciętnego pojedynczego wyjazdu, które kształtują się następująco: średnia arytmetyczna – 7,2 dnia; mediana – 6 dni; modalna – 7 dni. Wypoczynek nieprzekraczający tygodnia deklarowany był najczęściej niezależnie od tego, czy był to jedyny wyjazd, czy też jeden z kilku.

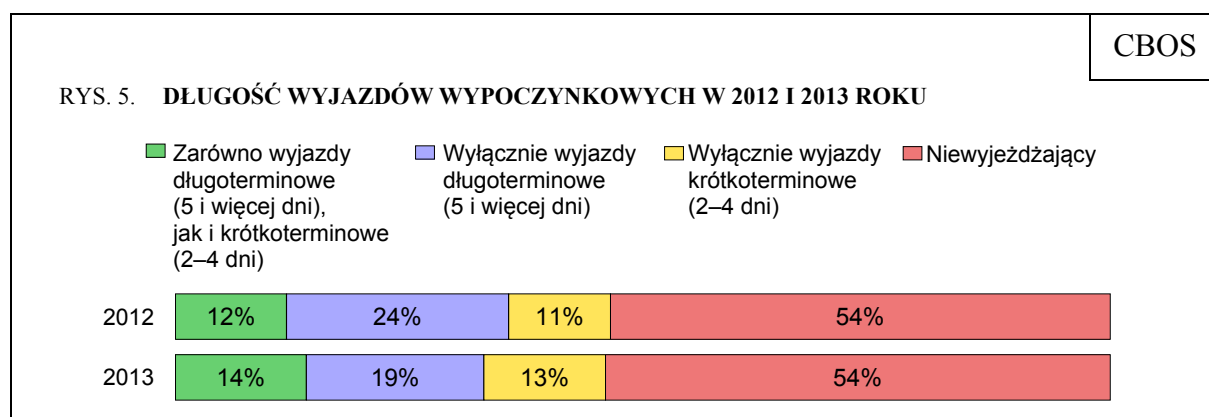

Zgodnie z metodologią międzynarodową⁵, wyróżnia się dwa rodzaje wyjazdów turystycznych w zależności od czasu ich trwania:

- a) wyjazdy długoterminowe, czyli trwające 5 i więcej dni,
- b) wyjazdy krótkoterminowe, czyli trwające 2–4 dni.

W roku 2013 jedna trzecia dorosłych Polaków (33%) przynajmniej raz uczestniczyła w wyjeździe długoterminowym (5 i więcej dni), a ponad jedna czwarta (27%) w wyjeździe krótkoterminowym (2–4 dni). W porównaniu z rokiem poprzednim nieco bardziej popularne były wyjazdy krótkoterminowe.

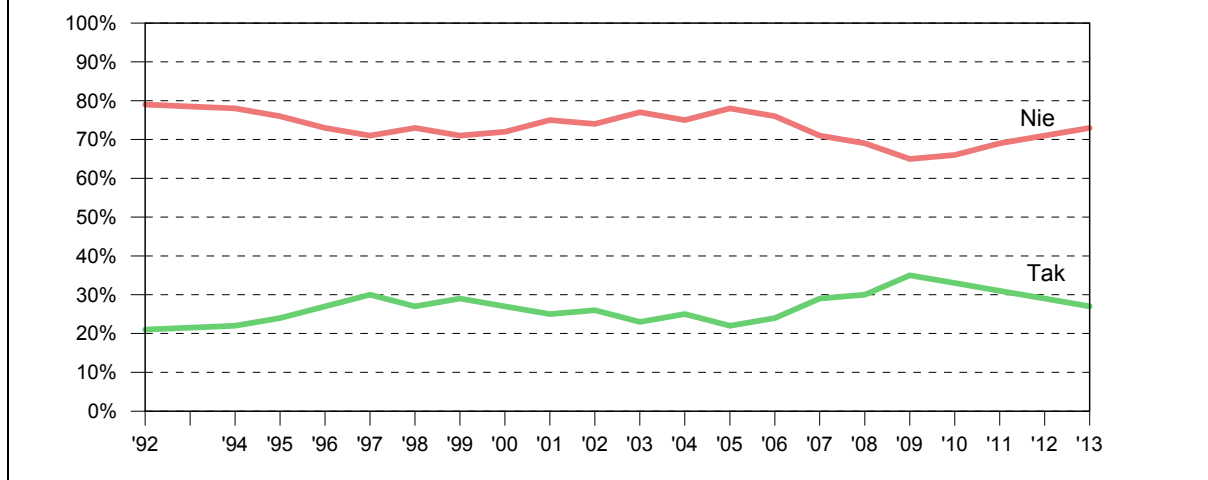
W porównaniu z rokiem 2012 zmniejszyła się (o 5 punktów) grupa badanych wyjeżdżających wyłącznie na wypoczynek trwający co najmniej 5 dni, natomiast nieco więcej osób wyjeżdżało zarówno na wyjazdy długoterminowe (5 i więcej dni), jak i krótkoterminowe (2–4 dni) oraz wyłącznie na wyjazdy krótkoterminowe (wzrost po 2 punkty).

Przez niemal dwadzieścia lat, do roku 2011 włącznie, pytaliśmy Polaków o wyjazdy na co najmniej tygodniowy wypoczynek. Mimo że wyjazdy tygodniowe są najpopularniejsze, to porównując wyniki ostatniego badania z poprzednimi, należy zauważyć przede wszystkim, iż grupa Polaków, którzy w 2013 roku wyjechali na co najmniej tygodniowy wypoczynek, po raz kolejny nieco się zmniejszyła i stanowi obecnie 27% ogółu respondentów. W stosunku do poprzedniego roku odsetek wyjeżdżających na co najmniej tydzień zmniejszył się o 2 punkty procentowe, natomiast w stosunku do najlepszego pod tym względem roku 2009 nastąpił spadek popularności tego typu wyjazdów o 8 punktów procentowych. Warto jednak pamiętać, iż w porównaniu z początkiem lat dziewięćdziesiątych liczba Polaków, którzy korzystali z takiego wypoczynku, jest wciąż znacząco większa.

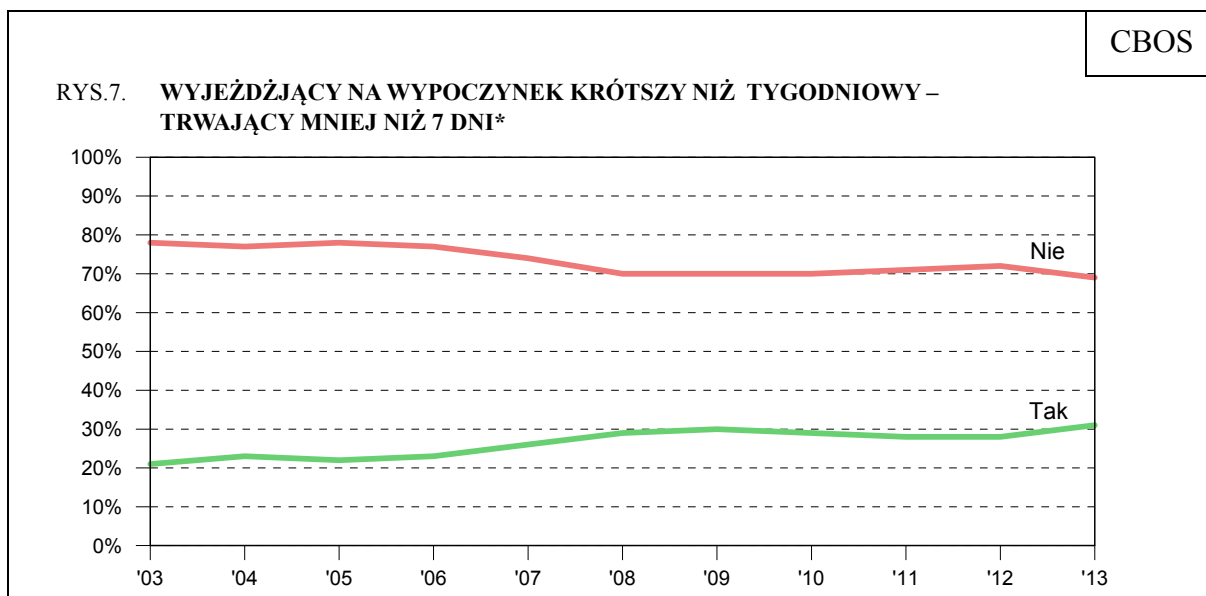
⁵ Por. przyp. 2.

RYS. 6. WYJEŹDŹAJĄCY NA CO NAJMNIJ TYGODNIOWY WYPOCZYNEK – TRWAJĄCY 7 DNI I WIĘCEJ*

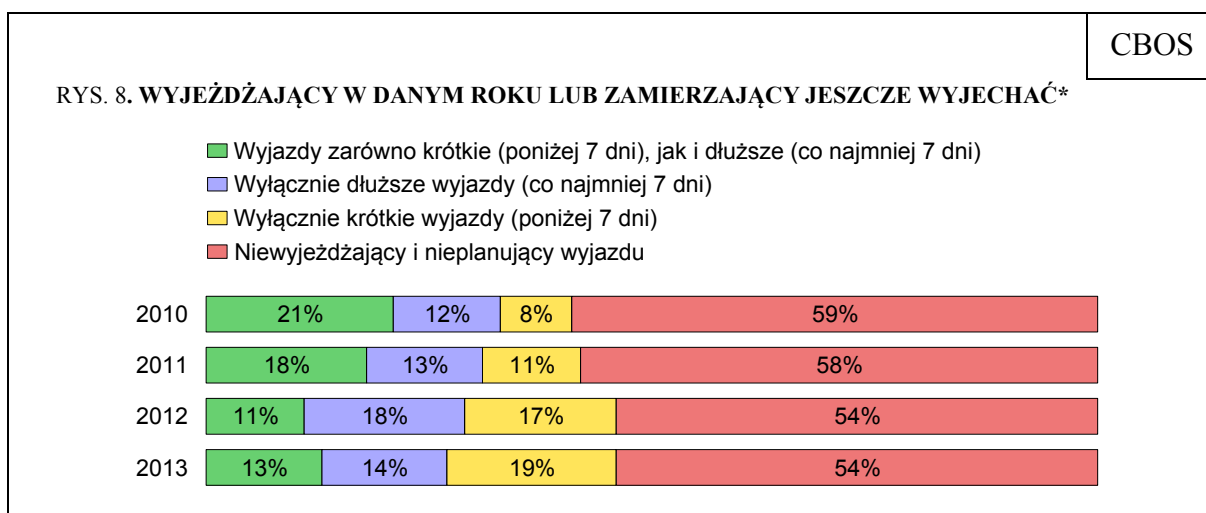
* W latach 1992–2002 pytanie brzmiało: „Czy w tym roku wyjeżdżał(a) Pan(i) na **co najmniej tygodniowy wypoczynek?**”, a w latach 2003–2011: „Czy w tym roku wyjeżdżał(a) Pan(i) lub zamierza jeszcze wyjechać na **co najmniej tygodniowy wypoczynek?**”. W odniesieniu do lat 2012–2013 respondenci po zakończeniu roku proszeni byli o scharakteryzowanie swoich wyjazdów wypoczynkowych (maksymalnie siedmiu), w tym o podanie, ile dni trwał każdy z wyjazdów

W latach 2003–2011 do pytań o wyjazdy na dłuższy, co najmniej tygodniowy wypoczynek, dołączyliśmy pytania o wyjazdy kilkudniowe, trwające mniej niż siedem dni. W roku 2013 z tego typu wyjazdów skorzystało nieco więcej Polaków niż w 2012 roku (31%, wzrost o 3 punkty procentowe). Warto zauważyć, iż stanowi to najlepszy uzyskany dotąd wynik i jest on nawet nieco lepszy (o 1 punkt) od uzyskanego w roku 2009, rekordowym pod względem liczby korzystających z krótkich, trwających mniej niż 7 dni wyjazdów wypoczynkowych.

* W latach 2003–2011 pytanie brzmiało: „Czy w tym roku wyjeżdżał(a) Pan(i) lub zamierza jeszcze wyjechać na **wypoczynek krótszy niż tygodniowy – trwający mniej niż 7 dni?**”. W odniesieniu do lat 2012–2013 respondenci po zakończeniu roku proszeni byli o scharakteryzowanie swoich wyjazdów wypoczynkowych (maksymalnie siedmiu), w tym o podanie, ile dni trwał każdy z wyjazdów

W roku 2013 największą grupę korzystających z wyjazdów wypoczynkowych poza miejsce stałego zamieszkania stanowią osoby wyjeżdżające wyłącznie na bardzo krótkie, nieprzekraczające tygodnia wakacje (19%). Porównanie wyników ostatniego badania z danymi z lat 2010–2012 pokazuje, że jest to najwyższy odsetek z dotąd notowanych (od 2012 wzrost o 2 punkty). W porównaniu z rokiem 2012 zmniejszyła się grupa Polaków wyjeżdżających wyłącznie na dłuższe (co najmniej 7-dniowe) wyjazdy (14%, spadek o 4 punkty), a nieznacznie wzrósł odsetek osób korzystających zarówno z dłuższych, jak i krótszych wyjazdów (13%, wzrost o 2 punkty).

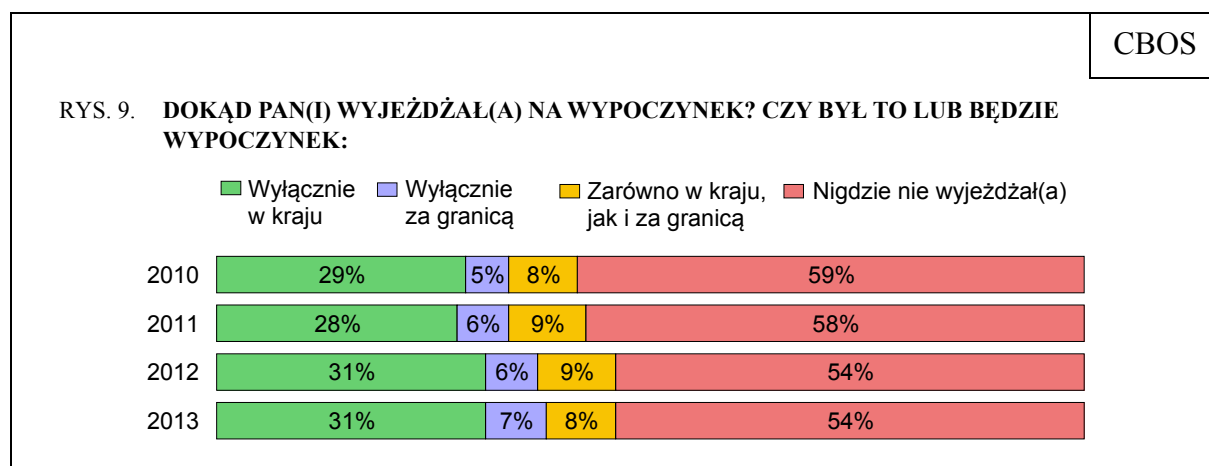

* Badania w latach 2003–2011 przeprowadzone zostały przed zakończeniem roku, w związku z tym deklaracje respondentów dotyczyły łącznie wyjazdów odbytych i planowanych do końca danego roku

GDZIE WYPOCZYWALI WYJEŹDZAJĄCY POLACY

W roku 2013, podobnie jak w latach poprzednich, Polacy najczęściej wypoczywali w kraju (39% ogółu, 85% wyjeżdżających w celach wypoczynkowych). Za granicą wypoczywało w ubiegłym roku 15% ogółu Polaków, co stanowi jedną trzecią wyjeżdżających w celach wypoczynkowych na co najmniej dwa dni. Wyniki te są niemal identyczne jak te dotyczące 2012 roku.

Tak jak rok wcześniej, dwie trzecie badanych korzystających w 2013 roku z co najmniej dwudniowych wyjazdów w celach turystyczno-wypoczynkowych (67%) podróżowało wyłącznie po Polsce. Blisko jedna piąta korzystających z wypoczynku poza miejscem zamieszkania (18%) wybierała zarówno wyjazdy krajowe, jak i zagraniczne, a jedynie 15% wyjeżdżających wypoczywało wyłącznie za granicą. Korzystania z wypoczynku krajowego nie różnicują podstawowe zmienne społeczno-demograficzne. Z wyjazdów zagranicznych w celach wypoczynkowych lub turystycznych znacznie częściej korzystają przedstawiciele kadry kierowniczej, pracujący na własny rachunek, specjaliści z wyższym wykształceniem oraz pracownicy administracyjno-biurowi niż badani pracujący zarobkowo należący do pozostałych grup zawodowych.

* Badania w latach 2010–2011 przeprowadzone zostały przed zakończeniem roku, w związku z tym deklaracje respondentów dotyczyły łącznie wyjazdów odbytych i planowanych do końca danego roku

WYJAZDY KRAJOWE

Respondentów, którzy w 2013 roku przynajmniej raz przez co najmniej dwa dni wypoczywali w kraju poza miejscem zamieszkania, po raz pierwszy zapytaliśmy gdzie, w jakim regionie kraju spędzali urlop. W miarę możliwości odpowiedzi na pytanie otwarte

zostały zaklasyfikowane według województw. W gronie liderów tak stworzonego rankingu jest pięć województw. Na terytorium trzech z nich, czyli małopolskiego (26% wskazań), dolnośląskiego (12%) i śląskiego (10%) znajdują się pasma górskie. Dwa z nich mają bezpośredni dostęp do morza – pomorskie (19% wskazań) i zachodniopomorskie (17%), a obszar województwa warmińsko-mazurskiego (12%) nazywany bywa krainą tysiąca jezior. Warto jednak podkreślić, iż nie wszyscy wypoczywający w województwach nadmorskich wybierali miejscowości położone nad brzegiem morza. Podobnie w przypadku województw oferujących możliwości wypoczynku w górach – część wyjeżdżających wybierała miejscowości, które nie są położone na terenach górskich. Co ciekawe, wyniki badania pokazują, iż również mieszkańcy tych województw najczęściej wypoczywali w granicach swego województwa.

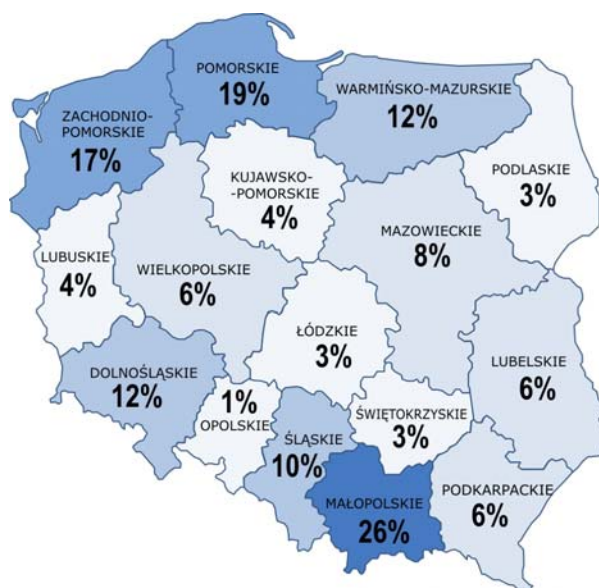
Tabela 2

Gdzie – w jakiej miejscowości, jakim regionie kraju – Pan(i) wypoczywał(a)? Odsetki respondentów, którzy w 2013 roku odwiedzili poszczególne regiony* Odpowiedzi osób deklarujących co najmniej dwudniowy wypoczynek w kraju (N=416)	
Odpowiedzi na pytanie otwarte zaklasyfikowane wg województw:	
Małopolskie	26%
Pomorskie	19%
Zachodniopomorskie	17%
Dolnośląskie	12%
Warmińsko-mazurskie	12%
Śląskie	10%
Mazowieckie	8%
Lubelskie	6%
Podkarpackie	6%
Wielkopolskie	6%
Kujawsko-pomorskie	4%
Lubuskie	4%
Łódzkie	3%
Podlaskie	3%
Świętokrzyskie	3%
Opolskie	1%
Odpowiedzi niemożliwe do przypisania do konkretnych województw	
Morze, Bałtyk – ogólnie	6%
Góry – ogólnie	3%
Agroturystyka, wieś – ogólnie	2%
Pomorze – ogólnie	2%
Nad jeziorami – ogólnie	1%
Beskidy – ogólnie	<1%
Nad Bugiem – ogólnie	<1%
Nad Narwią – ogólnie	<1%

* Każdy respondent był liczony tylko raz, nawet jeśli odwiedzał dany rejon wielokrotnie.

Odpowiedzi nie sumują się do 100%, gdyż część respondentów wyjeżdżała więcej niż raz lub za jednym razem odwiedzała więcej niż jedno województwo

RYS. 10. ODSETEK RESPONDENTÓW WYPOCZYWAJĄCYCH W KRAJU, KTÓRZY W 2013 ROKU ODWIEDZILI POSZCZEGÓLNE WOJEWÓDZTWA*

* Każdy respondent był liczony tylko raz, nawet jeśli odwiedzał dany region wielokrotnie

WYJAZDY ZAGRANICZNE

W styczniowym badaniu po raz drugi zapytaliśmy Polaków, którzy wypoczywali za granicą, jakie kraje odwiedzili. Odpowiedzi badanych pokazują, że w 2013 roku większość respondentów wyjeżdżających za granicę w celach wypoczynkowych lub turystycznych wybierała kierunki europejskie. Tak jak rok wcześniej⁶, najwięcej osób odwiedziło Niemcy (19% wyjeżdżających w celach turystyczno-wypoczynkowych). Popularność tego kraju jako miejsca wypoczynku była w 2013 roku nawet większa niż rok wcześniej (wzrost o 5 punktów). Swoją popularność jako cel wyjazdów urlopowych utrzymała Chorwacja (10%). W czołówce rankingu ponownie znalazły się także Włochy (10%), Czechy (10%), Hiszpania (9%) i Francja (8%). W rankingu najpopularniejszych kierunków wyjazdów zagranicznych w ostatnim roku znacząco awansowała Turcja (10%, wzrost o 6 punktów), a także – w mniejszym stopniu – Węgry (7%, wzrost o 3 punkty). Pomimo turbulencji politycznych w Egipcie, nie zmalała znacząco liczba Polaków odwiedzających ten kraj w celach wypoczynkowych lub turystycznych (5%, spadek o 1 punkt).

⁶ Por. przyp. 3.

Tabela 3

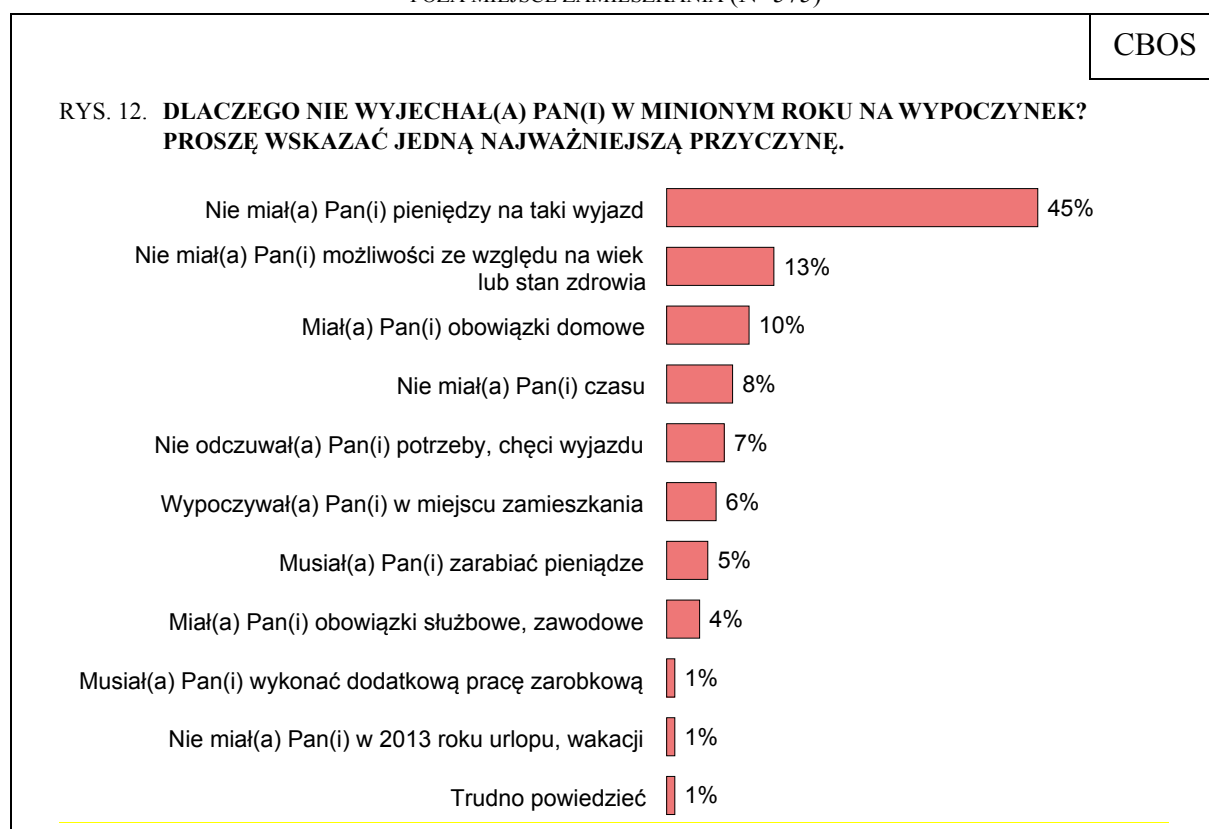
W jakim kraju/krajach Pan(i) wypoczywał(a)?		
Odpowiedzi osób deklarujących co najmniej dwudniowy wypoczynek za granicą		
	2012 (N=187)	2013 (N=161)
Niemcy	14%	19%
Chorwacja	12%	10%
Włochy	11%	10%
Turcja	4%	10%
Czechy	11%	10%
Hiszpania	10%	9%
Francja	8%	8%
Słowacja	6%	7%
Węgry	4%	7%
Wielka Brytania	7%	6%
Austria	7%	6%
Egipt	6%	5%
Ukraina	3%	4%
Grecja	5%	4%
Bułgaria	1%	4%
Litwa	1%	3%
Holandia	5%	3%
Tunezja	3%	2%
Belgia	<1%	2%
Dania	1%	2%
Portugalia	2%	2%
Irlandia	2%	2%
Izrael	0%	2%
USA	1%	1%
Malta	1%	1%
Kanada	<1%	1%
Szwecja	2%	1%
Norwegia	2%	1%
Czarnogóra	3%	1%
Zjednoczone Emiraty Arabskie – Dubaj	0%	1%
Watykan	0%	1%
Australia	0%	1%
Rumunia	1%	1%
Malezja	0%	1%
Kraje byłej Jugosławii – ogólnie	0%	1%
Bośnia i Hercegowina	0%	1%
Białoruś	0%	1%
Szwajcaria	<1%	1%
Luksemburg	<1%	1%
Jordania	0%	1%
Rosja	1%	<1%
Łotwa	0%	<1%

Odpowiedzi nie sumują się do 100%, gdyż część respondentów wyjeżdżała za granicę więcej niż raz lub za jednym razem odwiedzała więcej niż jeden kraj. Każdy respondent był liczony tylko raz, nawet jeśli odwiedzał dany kraj wielokrotnie

POWODY REZYGNACJI Z WYJAZDÓW WYPOCZYNKOWYCH

Respondentów, którzy w 2013 roku ani razu nie wyjechali poza miejsce stałego zamieszkania na co najmniej dwudniowy wypoczynek, zapytaliśmy o przyczyny tego stanu rzeczy. Tak jak przed rokiem⁷, najczęściej jako główny powód wskazywano brak środków finansowych (45% niewyjeżdżających). Na drugim miejscu wśród najważniejszych przyczyn rezygnacji z wyjazdów znalazł się wiek lub stan zdrowia (13%), a na trzecim obowiązki domowe (10%). Rzadziej uzasadniano to brakiem czasu (8%), brakiem potrzeby lub chęci wyjazdu (7%), wypoczynkiem w miejscu zamieszkania (6%), koniecznością zarobkowania (5%) czy obowiązkami służbowymi, zawodowymi (4%).

ODPOWIEDZI OSÓB, KTÓRE W 2013 ROKU ANI RAZU NIE WYJECHAŁY NA CO NAJMNIJ DWUDNIOWY WYPOCZYNEK POZA MIEJSCE ZAMIESZKANIA (N=575)

Wskazywanie na brak pieniędzy jako przyczynę rezygnacji z wyjazdów w celach wypoczynkowych lub turystycznych jest związane w sposób istotny statystycznie z wyrażaną przez respondentów oceną własnych warunków materialnych, choć warto też podkreślić, iż nawet wśród tych, którzy nie wyjeżdżają, a dobrze oceniają warunki materialne swoich

⁷ Por. przyp. 3.

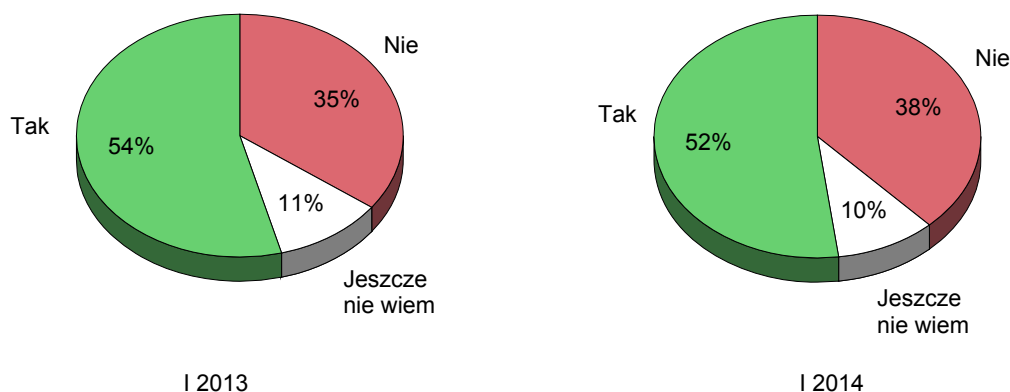
gospodarstw domowych i dysponują najwyższymi dochodami *per capita*, brak pieniędzy na wyjazd jest najczęściej wskazywaną, główną przyczyną rezygnacji z wyjazdu. Wśród osób niewyjeżdżających, które dobrze oceniają warunki materialne własnych gospodarstw domowych, brak pieniędzy jako główną przyczynę rezygnacji z wypoczynku wskazała blisko jedna trzecia badanych (28%), w grupie oceniających swoje warunki materialne jako średnie powód ten wskazało nieco ponad dwie piąte (42%), a wśród deklarujących życie w złych warunkach – blisko trzy czwarte (73%). Wskazywanie na brak pieniędzy jako przyczynę rezygnacji z wyjazdu wiąże się też z deklarowanym poziomem dochodów gospodarstw domowych – najczęstsze jest wśród badanych, których miesięczny dochód przypadający na jedną osobę w rodzinie nie przekracza 500 złotych (65%).

Wiek i stan zdrowia są główną przyczyną rezygnacji z tego typu wyjazdów wśród osób najstarszych, mających 65 lat i więcej (wskazuje nań 36% tej grupy) oraz rencistów i emerytów (odpowiednio 30% i 28%). Obowiązki domowe jako główną przyczynę rezygnacji z wyjazdów najczęściej wskazują badani z wyższym wykształceniem (27% tej grupy).

PLANY NA 2014 ROK

Plany dorosłych Polaków dotyczące wyjazdów wypoczynkowo-turystycznych na rok 2014 są nieco mniej optymistyczne niż w poprzednim roku. W tym roku na co najmniej dwa dni w celach wypoczynkowych lub turystycznych zamierza wyjechać ponad połowa badanych (52%, o 2 punkty procentowe mniej niż przed rokiem). Nie planuje takich wyjazdów blisko dwie piąte (38%, wzrost o 3 punkty), a co dziesiąty respondent (10%) jeszcze nie podjął w tym zakresie decyzji.

RYS. 13. CZY W TYM ROKU ZAMIERZA PAN(I) WYJECHAĆ W CELACH WYPOCZYNKOWYCH LUB TURYSTYCZNYCH NA CO NAJMNIEJ 2 DNI? CHODZI O WYJAZDY Z CO NAJMNIEJ JEDNYM NOCLEGIEM

Co najmniej dwudniowe wyjazdy o charakterze wypoczynkowym lub turystycznym planują w 2014 roku przede wszystkim osoby, które wyjeżdżały również w roku ubiegłym (86% z tej grupy). Na początku roku plany wyjazdu ma mniej niż jedna czwarta (24%) osób, które w minionym roku nie skorzystały z takiej formy wypoczynku.

Tabela 4

Czy w tym roku zamierza Pan(i) wyjechać w celach wypoczynkowych lub turystycznych na co najmniej 2 dni? Chodzi o wyjazdy z co najmniej jednym noclegiem	Czy w minionym roku 2013 wyjeżdżał(a) Pan(i) w celach wypoczynkowych lub turystycznych na co najmniej 2 dni? Chodzi o wyjazdy z co najmniej jednym noclegiem	
	Tak	Nie
	w procentach	
Tak	86	24
Nie	5	65
Jeszcze nie wiem	9	11

Analizy wielozmiennowe⁸ wykazują, że – tak jak w przypadku wyjazdów odbytych w 2013 roku oraz identycznie jak w przypadku planów ubiegłorocznych – zamiary dotyczące wypoczynku w bieżącym roku zależą przede wszystkim od poziomu wykształcenia badanych. Im jest on wyższy, tym większe prawdopodobieństwo skorzystania z takiej formy wypoczynku (zob. tabele aneksowe). W roku 2014 z co najmniej dwudniowego wypoczynku poza miejscem stałego zamieszkania zamierza skorzystać większość badanych z wyższym i średnim wykształceniem (odpowiednio 85% i 60%), natomiast wśród osób z wykształceniem podstawowym tylko niespełna jedna czwarta (24%). Warto też zauważyć, iż grupą

⁸ Wykorzystano moduł *IBM SPSS Decision Trees*.

zawodową najrzadziej planującą co najmniej dwudniowe wyjazdy w celach wypoczynkowych lub turystycznych są rolnicy indywidualni (18%).

Wyjeżdżający na wypoczynek poza miejsce stałego zamieszkania stanowili w 2013 roku mniejszość dorosłych Polaków. Wyjazdy w celach wypoczynkowych lub turystycznych stały się elementem stylu życia dobrze wykształconych Polaków, nadal jednak stosunkowo rzadko korzystają z nich badani, którzy nie ukończyli wyższych uczelni, mniej zamożni, a także osoby utrzymujące się z pracy we własnych gospodarstwach rolnych. Podsumowując wyniki badania dotyczące ubiegłorocznych wyjazdów urlopowych można powiedzieć, że w porównaniu z rokiem 2012 nastąpiła stabilizacja różnych wskaźników, a niewielkie zmiany dotyczą przede wszystkim kierunków wyjazdów zagranicznych.

Opracowała
Barbara BADORA

Tabela 1

		Czy w minionym roku 2013 wyjeżdżał(a) Pan(i) w celach wypoczynkowych lub turystycznych na co najmniej 2 dni? Chodzi o wyjazdy z co najmniej jednym noclegiem.		Liczba osób
		Tak	Nie	
		%	%	
Ogółem		46	54	1065
Płeć	Mężczyźni	43	57	509
	Kobiety	49	51	556
Wiek	18–24 lata	55	45	124
	25–34	60	40	212
	35–44	56	44	183
	45–54	43	57	172
	55–64	36	64	186
	65 lat i więcej	27	73	188
Miejsce zamieszkania	Wieś	30	70	412
	Miasto do 19 999	43	57	167
	20 000 – 99 999	54	46	198
	100 000 – 499 999	61	39	176
	500 000 i więcej mieszk.	70	30	112
Wykształcenie	Podstawowe	24	76	233
	Zasadnicze zawodowe	28	72	263
	Średnie	51	49	354
	Wyższe	84	16	215
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	91	9	94
	Średni personel, technicy	72	28	54
	Pracownicy adm.-biurowi	78	22	64
	Pracownicy usług	51	49	82
	Robotnicy wykwalifikowani	44	56	116
	Robotnicy niewykwalifik.	34	66	51
	Rolnicy	18	82	38
Pracujący na własny rach.	66	34	36	
Bierni zawodowo	Renciści	17	83	72
	Emeryci	30	70	233
	Uczniowie i studenci	66	34	55
	Bezrobotni	30	70	99
	Gospodynie domowe i inni	37	63	69
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	74	26	140
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	61	39	110
	sekt. prywat. poza rolnict.	58	42	239
	prywatnym gosp. rolnym	19	81	47
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	25	75	164
	501–750	36	64	138
	751–1000	34	66	147
	1001–1500	49	51	154
	Powyżej 1500 zł	70	30	207
Ocena własnych war. mater.	Złe	17	83	153
	Średnie	37	63	452
	Dobre	65	35	460
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	52	48	53
	Raz w tygodniu	42	58	513
	1–2 razy w miesiącu	50	50	121
	Kilka razy w roku	48	52	229
	W ogóle nie uczestniczy	49	51	150
Poglądy polityczne	Lewica	48	52	172
	Centrum	48	52	329
	Prawica	50	50	307
	Trudno powiedzieć	37	63	257

Tabela 2

		Czy w tym roku zamierza Pan(i) wyjechać w celach wypoczynkowych lub turystycznych na co najmniej 2 dni? Chodzi o wyjazdy z co najmniej jednym noclegiem.			Liczba osób
		Tak	Nie	Jeszcze nie wiem	
		%	%	%	
Ogółem		52	38	10	1067
Płeć	Mężczyźni	52	38	9	510
	Kobiety	52	37	10	557
Wiek	18–24 lata	74	14	12	124
	25–34	66	22	12	213
	35–44	64	27	9	183
	45–54	48	43	8	172
	55–64	39	50	11	187
	65 lat i więcej	29	65	6	188
Miejsce zamieszkania	Wieś	37	51	12	412
	Miasto do 19 999	59	34	7	167
	20 000 – 99 999	61	31	7	198
	100 000 – 499 999	60	30	11	176
	500 000 i więcej mieszk.	74	19	7	113
Wykształcenie	Podstawowe	24	65	11	233
	Zasadnicze zawodowe	41	49	10	264
	Średnie	60	28	12	355
	Wyższe	85	11	5	215
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	92	6	2	94
	Średni personel, technicy	75	17	9	54
	Pracownicy adm.-biurowi	76	14	10	64
	Pracownicy usług	71	16	13	82
	Robotnicy wykwalifikowani	64	27	10	116
	Robotnicy niewykwalifik.	40	52	8	51
	Rolnicy	18	66	16	38
	Pracujący na własny rach.	80	14	6	36
Bierni zawodowo	Renciści	19	72	9	73
	Emeryci	32	59	9	233
	Uczniowie i studenci	72	13	15	55
	Bezrobotni	36	52	12	99
	Gospodynie domowe i inni	43	43	14	70
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	81	13	7	140
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	68	26	6	110
	sekt. pryw. poza rolnict.	71	18	10	239
	prywatnym gosp. rolnym	24	63	13	47
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	30	58	12	164
	501–750	48	46	6	138
	751–1000	42	48	10	147
	1001–1500	52	40	9	155
	Powyżej 1500 zł	75	18	8	207
Ocena własnych war. mater.	Złe	21	70	9	154
	Średnie	44	44	11	452
	Dobre	71	21	8	460
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	58	36	5	53
	Raz w tygodniu	47	41	12	513
	1–2 razy w miesiącu	55	34	11	121
	Kilka razy w roku	59	35	6	229
	W ogóle nie uczestniczy	57	34	8	151
Poglądy polityczne	Lewica	60	34	6	172
	Centrum	53	38	9	329
	Prawica	54	37	9	307
	Trudno powiedzieć	44	42	14	259